

KARTA KURSU

(do zastosowania w roku akademickim 2015/16)

Nazwa	Statystyka 2		
Nazwa w j. ang.	Statistics 2		
Kod		Punktacja ECTS*	3
Koordinator	Dr hab. Tadeusz Sozański (koordynator, konwersatorium)	Zespół dydaktyczny	

Opis kursu (cele kształcenia)

Kurs „Statystyka 2” stanowi drugą część kursu statystyki dla socjologów, która to część ma na celu zapoznanie studentów z metodami *wnioskowania statystycznego* (estymacja i testowanie hipotez) oraz *losowego doboru próby*.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość podstawowych pojęć metodologii socjologicznej oraz statystyki opisowej
Umiejętności	Tworzenie baz danych za pomocą programu SPSS
Kursy	Metody badań społecznych 1 i 2, Statystyka 1

Efekty kształcenia

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01: Znajomość podstawowych metod <i>wnioskowania statystycznego</i> (estymacja, testowanie hipotez).	K_W08
	W02: Znajomość podstawowych metod losowego doboru próby	K_W08

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01: Umiejętność wyznaczania przedziału ufności dla wartości średniej przy zadanym prawdopodobieństwie błędu.	K_U08
	U02: Umiejętność testowania hipotez najczęściej pojawiających się w badaniach socjologicznych, w szczególności zastosowanie testu χ^2 do sprawdzania hipotezę niezależności zmiennych jakościowych.	K_U08

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01: Student rozumie rolę metod statystycznych w naukach empirycznych.	K_K12.

Organizacja										
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach								
		A	K	L	S	P	E			
Liczba godzin			30							

Opis metod prowadzenia zajęć

Konwersatorium w formie wykładu połączonego z zadawaniem pisemnych prac domowych.

Formy sprawdzania efektów kształcenia

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Indywidualne prace domowe	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (kolowia)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01												X	
W02												X	
U01						X						X	
U02						X						X	
K01												X	
...													

Kryteria oceny	Egzamin pisemny w formie testu uzupełnianych zdań z dodanymi zadaniami obliczeniowymi. O ocenie decyduje wynik procentowy (40% na ocenę –dst)
----------------	---

Uwagi	Egzamin obejmuje materiał obu kursów : „Statystyka 1” i „Statystyka 2”.
-------	---

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Przy każdym z 3 bloków tematycznych podano szczegółowe zestawienie pojęć i zagadnień, które zostaną omówione w ramach danego bloku.

1. Elementy teorii prawdopodobieństwa – dokończenie.

1.1. Zmienne ciągle. Funkcja gęstości. Rozkład normalny. **1.2.** Parametry rozkładu zmiennej losowej: wartość oczekiwana (E), wariancja i odchylenie standardowe (D). Standaryzacja. Tablice dystrybuanty rozkładu $N(0,1)$. **1.3.** Zastosowania teorii decyzyjnej wartości oczekiwanej (zasada maksymalizacji oczekiwanej użyteczności).

2. Wnioskowanie statystyczne: podstawy teoretyczne, estymacja punktowa i przedziałowa, wyznaczanie liczebności próby losowej

2.1. Pojęcie próby losowej. Najważniejsze schematy losowego doboru próby. Losowanie indywidualne bez zwracania i ze zwracaniem. Próba prosta. Pojęcie statystyki jako zmiennej losowej o wartościach zależnych od próby. Najważniejsze statystyki. **2.2.** Średnia arytmetyczna z próby. Wariancja średniej arytmetycznej z próby. Losowanie niezależne z nieograniczonej populacji, losowanie zależne z N -elementowej populacji generalnej. Rozkład dokładny i graniczny średniej arytmetycznej z próby. **2.3.** Estymacja punktowa parametrów rozkładu. Zgodność (prawo wielkich liczb), nieobciążoność i efektywność estymatora. **2.4.** Wyznaczanie liczebności próby losowej zapewniającej żądaną dokładność i pewność oszacowania wartości oczekiwanej zmiennej losowej (w tym frakcji elementów wyróżnionych w populacji generalnej). **2.5.** Efektywność losowania zespołowego (współczynnik korelacji wewnątrzklasowej). **2.6.** Estymacja przedziałowa wartości oczekiwanej przy różnych założeniach. Statystyka Studenta.

3. Wnioskowanie statystyczne: testowanie hipotez statystycznych .

3.1. Logika testowania hipotez statystycznych. Testy istotności. Poziom istotności i moc testu. Testowanie hipotezy o wartości oczekiwanej jednej zmiennej losowej. **3.2.** Testowanie istotności różnicy między dwiema populacjami (dwie próby niezależne). Dwukrotny pomiar tej samej zmiennej w jednej populacji. Testy dla frakcji elementów wyróżnionych (jedna i dwie próby). **3.3.** Statystyka χ^2 i jej zastosowania. Test zgodności rozkładu empirycznego z rozkładem teoretycznym. Test niezależności zmiennych jakościowych w tabeli dwudzielczej. **3.4.** Statystyka w badaniach eksperymentalnych. Jednoczynnikowa analiza wariancji. Statystyka Fishera. **3.5.** Dwuczynnikowa analiza wariancji. Testy nieparametryczne

Wykaz literatury podstawowej

G. Lissowski, J. Haman, M. Jasiński. *Podstawy statystyki dla socjologów*. Warszawa 2008 • G.A. Ferguson, Y. Takane. *Analiza statystyczna w psychologii i pedagogice*. Warszawa 1997 • H.M. Blalock. *Statystyka dla socjologów*. Warszawa 1975 • J. Greń. *Modele i zadania statystyki matematycznej*. Warszawa 1968 • T. Sozański. *Elementy rachunku prawdopodobieństwa i statystyki matematycznej*, Rozdział VIII (ss. 208–260) w: Burzyński A., *Elementy statystyki dla historyków*. Wyd. II, t.I. Kraków 1980. Dla wszystkich pozycji obowiązuje znajomość fragmentów wskazywanych na bieżąco przez wykładowcę. Jako materiał niezbędny do przygotowania się do egzaminu będzie służyć także tekst dydaktyczny przygotowany przez wykładowcę w formie rozszerzonej notatki do tematu 2 (3.4, 2.5).

Wykaz literatury uzupełniającej

M. Nawojczyk. *Przewodnik po statystyce dla socjologów*, Kraków 2002. Pozycja do wykorzystania na ćwiczeniach.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Konwersatorium	30
	Konsultacje	10
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Prace domowe	20
	Przygotowanie do egzaminu	20
Ogółem bilans czasu pracy		90
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3

Opracowanie karty: dr hab. Tadeusz Sozański

14/07/15